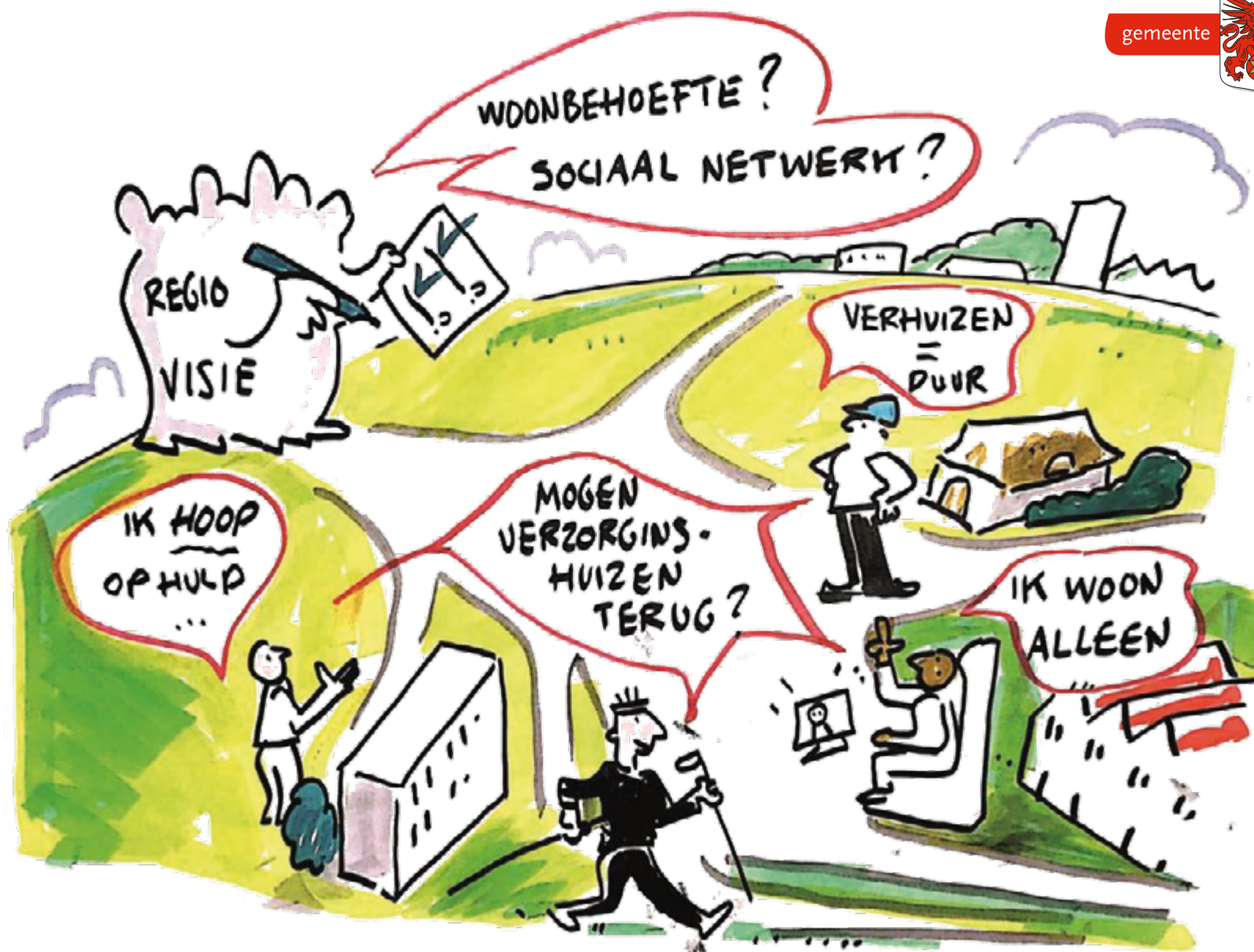

Fijn wonen in de regio Zuidoost Fryslân

Uitvoeringsagenda wonen, zorg en welzijn 2026 - 2034

Inhoudsopgave

Achtergrond en inleiding	3
--------------------------	---

Begrippenlijst	5
----------------	---

Samenwerken in de regio	6
-------------------------	---

Samenwerkingsstructuur	7
------------------------	---

Uitvoeringsagenda

Krachtige Mienskip	10
--------------------	----

Toekomstbestendig woonzorglandschap	13
-------------------------------------	----

Langer zelfstandig thuis en voldoende passende woningen	16
---	----

Passende woningen en ondersteuning aandachtsgroepen	19
---	----

Financiën en monitoring

Financiën	23
-----------	----

Monitoring	24
------------	----

Regionaal overlegstructuur	25
----------------------------	----

Bijlagen

Afsprakenkader ouderenhuisvesting	27
-----------------------------------	----

Overzicht stakeholders in Zuidoost Fryslân	28
--	----

Bijlagen/links	29
----------------	----

1. Achtergrond en aanleiding

In mei 2025 hebben de gemeenten in de regio Zuidoost Fryslân gezamenlijk de visie voor wonen, zorg en welzijn vastgesteld.

In deze visie staat hoe we willen inspelen op toekomstige ontwikkelingen binnen deze drie nauw met elkaar verbonden domeinen.

Met het vaststellen van de visie hebben alle betrokken partijen zich gecommitteerd aan een gezamenlijke ambitie. Deze uitvoeringsagenda laat zien hoe we die ambitie in de praktijk gaan brengen.

Regio Zuidoost Fryslân staat, net als andere regio's in Nederland, voor grote opgaven op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Door de toenemende levensverwachting en vergrijzing wonen steeds meer ouderen en mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag langer zelfstandig thuis. Ook mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking of psychische aandoening blijven vaker thuis wonen of keren sneller terug na een verblijf in een instelling. Hierdoor groeit de behoefte aan passende woningen en woonomgevingen waar zorg en ondersteuning dichtbij beschikbaar zijn.

Tegelijkertijd neemt de druk op de woningmarkt toe en stijgt de vraag naar hulp, terwijl er sprake is van tekorten aan zorgpersoneel en een toenemende belasting van mantelzorgers. Met minder mensen moeten we zorg bieden aan meer inwoners.

Deze ontwikkelingen vragen om nieuwe oplossingen en een andere manier van samenwerken. Een integrale aanpak, waarin gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties en andere partners gezamenlijk optrekken, is daarbij noodzakelijk. De beweging van zorg naar gezondheid staat hierin centraal, met welzijn als belangrijke sleutel: we richten ons op het versterken van zelfredzaamheid, sociale samenhang en veerkracht, met passende ondersteuning waar nodig.

Om hier concreet invulling aan te geven, is voor de periode van 2026 tot 2034 deze uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin staat waar we mee aan de slag gaan binnen wonen, zorg en welzijn om toe te werken naar de regionale ambitie:

'We willen ervoor zorgen dat inwoners met een zorg- of ondersteuningsbehoefte fijn wonen in de regio Zuidoost Fryslân. Voor hen zijn passende woningen beschikbaar, op een passende locatie met passende zorg en ondersteuning'.

De uitwerking van deze ambitie realiseren we aan de hand van vier pijlers:

- ➔ **Krachtige Mienskip**
- ➔ **Toekomstbestendig woonzorglandschap**
- ➔ **Langer zelfstandig thuis en voldoende passende woningen**
- ➔ **Passende woningen en ondersteuning voor aandachtsgroepen**

De regionale visie heeft met deze pijlers duidelijke kaders geboden, op basis waarvan nu een uitvoeringsagenda met concrete actiepunten is opgesteld. Per pijler zijn deze actiepunten uitgewerkt op zowel regionaal als lokaal niveau. Hoewel de lokale actiepunten in grote lijnen overeenkomen tussen de regiogemeenten, bestaan er nog altijd lokale nuances. Daarom heeft iedere gemeente een eigen uitvoeringsagenda. De regionale actiepunten zijn gelijk en worden gezamenlijk opgepakt.

Met deze uitvoeringsagenda werken we toe naar een samenhangende en uitvoerbare aanpak die bijdraagt aan sterke en leefbare dorpen, passende huisvesting en toegankelijke ondersteuning voor al onze inwoners. De agenda geeft richting aan de beweging die nodig is om wonen, zorg en welzijn beter met elkaar te verbinden en toekomstbestendig te organiseren.

Leeswijzer

De uitvoeringsagenda is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft de regionale samenwerking en de bijbehorende samenwerkingsstructuur. Hoofdstuk 3 vormt de kern en bevat per pijler de lokale en regionale actiepunten. Dit hoofdstuk is per gemeente verschillend vanwege de gemeente specifieke uitwerking van de lokale acties. De overige hoofdstukken zijn gezamenlijk opgesteld. Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële onderbouwing en de manier waarop de uitvoeringsagenda wordt gemonitord.

Begrippenlijst

Algemene begrippen

Aandachtsgroepen

Aandachtsgroepen zijn inwoners voor wie (weer) zelfstandig wonen extra moeilijkheden met zich meebrengt. Het gaat om personen met een huisvestingsvraag én een zorg- en/of ondersteuningsvraag, zoals mensen met een psychische kwetsbaarheid of een beperking, waaronder inwoners die na een verblijf in een beschermde woonvorm zelfstandig gaan wonen.

Doelgroepen

Met doelgroepen bedoelen we groepen inwoners met vergelijkbare woon-, zorg- en ondersteuningsbehoeften. Het gaat onder andere om ouderen, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, mensen met psychische problematiek en andere aandachtsgroepen. Per doelgroep verschilt de vraag naar passende huisvesting, zorg, en ondersteuning.

Mienskip

Mienskip is de onderlinge verbondenheid tussen inwoners, waarbij inwoners elkaar ontmoeten, samenwerken, elkaar ondersteunen en verantwoordelijkheid nemen om als gemeenschap samen redzaam te zijn. Een sterke Mienskip draagt bij aan het gezond en langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Sociale basis

De sociale basis bestaat uit informele netwerken die worden aangevuld en ondersteund door de lokale overheid, organisaties en voorzieningen. Hierdoor krijgen inwoners ruimte om sociale verbindingen aan te gaan, wat bijdraagt aan hun welzijn. Onder het versterken van de sociale basis vallen uiteenlopende activiteiten op het gebied van preventie, welzijn, ontmoeting en het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid.

Regio Zuidoost Fryslân (ZOF)

Samenwerking tussen de gemeenten Heerenveen, Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Smallerland.

Wet- en regelgeving

Wet langdurige zorg (Wlz)

De Wet langdurige zorg is bedoeld voor mensen die permanent intensieve zorg of toezicht nodig hebben, bijvoorbeeld door een ernstige lichamelijke beperking, verstandelijke beperking of dementie. De Wlz regelt langdurige en zware zorg, vaak in een instelling of een zorggeschikte woonvorm.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wet maatschappelijke ondersteuning richt zich op het ondersteunen van inwoners zodat zij zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voorzieningen zoals huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en woningaanpassingen.

Zorgverzekeringswet (Zvw)

De Zorgverzekeringswet regelt medische zorg zoals huisartsenzorg, ziekenhuiszorg en wijkverpleging. De Zvw is gericht op genezing, verzorging en verpleging die van tijdelijke of structurele aard kan zijn.

Verschillende woningtypen

Mantelzorgwoningen

Mantelzorgwoningen zijn zelfstandige woonruimten die bedoeld zijn voor mantelzorgers of zorgontvangers, waarbij mantelzorg centraal staat. Deze woningen bevinden zich op hetzelfde perceel als de hoofdwoning en maken het mogelijk om zorg en ondersteuning dichtbij te organiseren, zonder dat de zelfstandigheid volledig verloren gaat.

Prémantelzorgwoningen

Prémantelzorgwoningen zijn woningen die vooruitlopend op een toekomstige mantelzorgsituatie worden gerealiseerd. Ze maken het mogelijk dat inwoners al dicht bij elkaar wonen wanneer wordt verwacht dat binnen tien jaar sprake zal zijn van mantelzorg.

Levensloopbestendige woningen

Levensloopbestendige woningen zijn woningen die geschikt

zijn voor bewoning in alle levensfasen. Ze zijn zo ingericht dat aanpassingen bij veranderende omstandigheden, zoals een afnemende mobiliteit of toenemende zorgvraag, beperkt of niet nodig zijn. Dit maakt het mogelijk om langer zelfstandig in dezelfde woning te blijven wonen.

Nultredenwoningen

Nultredenwoningen zijn woningen die geschikt zijn voor ouderen of andere zorgvragers met een (lichte) lichamelijke beperking. De woning is zowel intern als extern toegankelijk. Dat houdt in dat je de woning kunt bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en dat keuken, badkamer, toilet en minimaal 1 slaapkamer zonder trappen te bereiken zijn (intern toegankelijk).

Geclusterd wonen

Bij geclusterd wonen gaat het om woningen die deel uitmaken van een complex of groep van minimaal 12 woningen die speciaal bestemd zijn voor ouderen. De woningen zijn levensloopbestendig (ze voldoen aan dezelfde kenmerken als nultredenwoningen). De inrichting van het complex is bij voorkeur dementievriendelijk en gericht op sociaal contact en gemeenschapsgevoel. Er is een ontmoetingsruimte inpandig of op maximaal 500 meter lopen afstand. In de regio ZOF hanteren wij een andere afstand dan landelijk gebruikelijk (100 meter). De onderbouwing hiervoor is opgenomen bij actiepunten 14.

Zorggeschikte woningen

Zorggeschikte woningen zijn zelfstandige woningen in een geclusterde woonvorm die zo ingericht zijn dat hier goed verpleegzorg geleverd kan worden. Zorggeschikte woningen gelden als alternatief voor traditionele verpleeghuisplekken. Ze zijn rolstoel- of rollatorgeschikt, dat blijkt uit voldoende ruimte bij de entree, in de toiletruimte en in de badkamer. Ze kunnen onderdeel zijn van een complex waar alle bewoners gebruik maken van Wlz-zorg (bijvoorbeeld traditionele verpleeghuisplekken of een kleine kleinschalige woonvorm voor mensen met dementie), of van een geclusterde woonvorm waar ook mensen zonder Wlz-indicatie wonen.

2. Samenwerking in de regio

Bij deze uitvoeringsagenda zijn verschillende partijen betrokken. Zij hebben, elk vanuit hun eigen rol, verantwoordelijkheden ten aanzien van de actiepunten. Hieronder is aangegeven welke partijen bij de uitvoeringsagenda betrokken zijn en welke rol zij vervullen.

Gemeente (lokaal)

- ➔ Regie voeren op de uitvoering en voortgang van de uitvoeringsagenda.
- ➔ Vertalen van regionale afspraken naar lokaal beleid en concrete acties.
- ➔ Regie voeren op ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, inclusief het sturen op passende woningbouw en woonvormen.
- ➔ Onderhouden en versterken van de samenwerking met woningcorporaties, particuliere projectontwikkelaars en zorgaanbieders.
- ➔ Verbinden van wonen, zorg en welzijn op lokaal niveau en bewaken van de integraliteit.
- ➔ Signaleren van knelpunten en bijsturen waar nodig.
- ➔ Afstemmen en samenwerken met gemeenten binnen de regio Zuidoost Fryslân.

Gemeenten regio ZOF

- ➔ Uitvoering van de regionale actiepunten door werkgroepen.
- ➔ Bevorderen van kennisdeling en onderlinge samenwerking.
- ➔ Afstemmen met regionale partners zoals het zorgkantoor, woningcorporaties en zorgaanbieders.
- ➔ Monitoren van regionale ontwikkelingen en gezamenlijke voortgang.

Huurdersorganisaties

- ➔ Meedenken over plannen en uitvoering in wonen, zorg en welzijn.
- ➔ Bevorderen van participatie en ondersteuning van (groepen) huurders.
- ➔ Samenwerken met andere partijen rondom leefbaarheid.

Woningcorporaties

- ➔ Realiseren, verhuren en onderhouden van betaalbare (sociale) huurwoningen.
- ➔ Toevoegen en beheren van nultreden-, geclusterde- en zorggeschikte woningen.
- ➔ Bijdragen aan een evenwichtige spreiding van doelgroepen over wijken en dorpen.
- ➔ Samenwerken met gemeenten en zorg- en welzijnspartners bij initiatieven op het gebied van wonen en zorg.

Projectontwikkelaars

- ➔ Ontwikkelen en realiseren van woningen en woonconcepten die aansluiten bij de behoefte van ouderen en aandachtsgroepen.
- ➔ Samenwerken met gemeenten en woningcorporaties bij gebiedsontwikkeling en woningbouwprojecten.
- ➔ Bijdragen aan innovatieve en toekomstbestendige woonoplossingen.
- ➔ Rekening houden met duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid.

Welzijnsorganisaties

- ➔ Versterken van de sociale basis en de Mienskip.
- ➔ Bevorderen van ontmoeting, informele ondersteuning en participatie.
- ➔ Samenwerken met zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten om preventie en zelfredzaamheid te versterken.

Zorgkantoor

- ➔ Borgen van beschikbaarheid en continuïteit langdurige zorg (Wlz).
- ➔ Afstemmen van zorgcapaciteit op regionale en lokale woonontwikkelingen.
- ➔ Samenwerken met gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties aan een passend woonzorglandschap.
- ➔ Afhankelijk van het vraagstuk kan het zorgkantoor mogelijk een faciliterende rol vervullen en/of financieel bijdragen aan domeinoverstijgende samenwerking.

Zorgorganisaties

- ➔ Leveren van passende zorg en ondersteuning aan inwoners.
- ➔ Meedenken over de inrichting van het woon-, welzijn- en zorglandschap.
- ➔ Bijdragen aan innovatie en de verschuiving naar zorg dicht bij huis.
- ➔ Signaleren wanneer de zorg onder druk komt te staan en hier actief op inspelen door andere partijen te betrekken.

Zorgverzekeraar

- ➔ Inkopen van passende zorg door het maken van afspraken en het sluiten van contracten met zorgaanbieders (zoals ziekenhuizen, huisartsen en therapeuten) over prijs, kwaliteit en toegankelijkheid.
- ➔ Stimuleren van preventie, gezondheidsbevordering en een gezonde leefstijl door te investeren in projecten die gezondheidsproblemen voorkomen of vroegtijdig signaleren.
- ➔ Signaleren van knelpunten in de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van zorg en hierover in gesprek gaan met betrokken partijen.

Samenwerkingsstructuur

De vijf regiogemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de realisatie en voortgang van de gezamenlijk visie en uitvoeringsagenda.

De lokale actiepunten vallen onder de verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten; voor regionale actiepunten dragen de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid.

Samenwerking tussen de regiogemeenten

De vijf regiogemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de realisatie en voortgang van de gezamenlijk visie en uitvoeringsagenda. De lokale actiepunten vallen onder de verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten; voor regionale actiepunten dragen de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid.

De regionale samenwerking is gericht op het bewaken van de gezamenlijke visie, het uitwisselen van informatie en het sturen op de uitvoering van regionale actiepunten. Gemeenten versterken elkaar door kennis en ervaringen te delen en door samenhang te borgen tussen lokale en regionale initiatieven.

Regionale actiepunten worden uitgevoerd binnen thematische werkgroepen, bestaande uit beleidsadviseurs van de deelnemende gemeenten. Deze werkgroepen zijn verantwoordelijk voor uitvoering en monitoring en leggen periodiek verantwoording af in regionaal verband.

In de opstartfase wordt een regionale projectleider aangesteld om de samenwerking te structureren, overleggen te organiseren en partijen te verbinden. Indien nodig wordt er per regionaal actiepunt een projectleider ingezet ter ondersteuning van de uitvoering en voortgangsbewaking.

Bestuurlijke sturing vindt plaats via het bestuurlijk overleg Wonen/Zorg, waarin de betrokken wethouders gezamenlijk de voortgang bespreken en richting geven aan de regionale samenwerking. Ieder college stelt de uitvoeringsagenda afzonderlijk vast en blijft verantwoordelijk voor besluitvorming binnen de eigen gemeente, inclusief de prioritering van lokale actiepunten en regionale projecten met lokale impact.

Samenwerking met betrokken partijen

Voor de realisatie van de uitvoeringsagenda is samenwerking met betrokken partijen, zoals woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en andere stakeholders, essentieel. Deze samenwerking wordt per thema en actiepunt georganiseerd en sluit zoveel mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren en prestatieafspraken. We borgen daarbij de integraliteit tussen de verschillende actiepunten.

Afhankelijk van het onderwerp en de fase worden betrokken partijen ambtelijk en bestuurlijk aangehaakt. Duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en betrokkenheid zorgen voor een goede samenwerking en versterken de uitvoeringskracht van de agenda.

Samenwerkingsstructuur van de regio ziet er als volgt uit:

Groep	Wie	Verantwoordelijkheid	Doel
Bestuurders ↑ ↓	Bestuurders regiogemeenten, zorgkantoor, woningcorporaties en zorgaanbieders	Besluitvorming, koersbepaling, samenwerking bevorderen.	Richting bepalen
Beleidsadviseurs ↑ ↓	Projectleider en beleidsadviseurs wonen en zorg gemeenten ZOF	Voortgang uitvoeringsagenda bewaken, advisering bestuurders, initiëren en coördineren regionale projecten.	Proces regisseren
Werkgroep per regionaal actiepunt	Beleidsadviseurs wonen en zorg gemeenten ZOF, woningcorporaties, zorgaanbieders, projectontwikkelaars, zorgkantoor	Per actiepunt een werkgroep. Zij zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de agenda en koppelen terug in regio verband.	Actiepunten uitvoeren

Uitvoeringsagenda

3 Uitvoeringsagenda

Deze uitvoeringsagenda staat niet op zichzelf, maar verbindt en versterkt bestaand beleid op lokaal, regionaal en provinciaal niveau. Denk hierbij aan onze lokale Toekomstvisie, Visie op Samenleven en het Accommodatiebeleid. We bouwen daarbij voort op wat er al gebeurt, sluiten aan bij bestaande initiatieven en brengen focus aan in de thema's die voor de komende jaren het meest urgent zijn.

Uitwerking uitvoeringsagenda

Met de uitvoeringsagenda brengen we meer focus, samenhang en uitvoeringskracht aan. Per pijler zijn concrete actiepunten opgenomen waarin is vastgelegd:

- ➔ Welke acties op lokaal en regionaal niveau worden uitgevoerd.
- ➔ Welk beoogd resultaat wordt nagestreefd.
- ➔ Welke partijen daarbij betrokken zijn.
- ➔ Binnen welk tijdpad de uitvoering plaatsvindt.

Daarnaast starten we nieuwe initiatieven zoveel mogelijk op in samenwerking met inwoners en lokale partners. Per dorp of wijk brengen we de behoeften in kaart en werken we samen met inwoners aan een passend plan. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij wat er al is en richten we ons op het versterken van bestaande initiatieven en structuren. Dit betekent dat we de activiteiten in de uitvoeringsagenda gezamenlijk oppakken op basis van de onderstaande uitgangspunten:

- ➔ We doen het samen met inwoners en lokale initiatieven, organisaties en andere partijen en verenigingen.
- ➔ We gaan uit van wat er al is en versterken dit.
- ➔ Lokaal kijken we wat er nodig is, omdat dit per dorp of wijk kan verschillen. We doen niet meer dan nodig is.
- ➔ We gaan uit van wat kan en kijken hoe het anders kan, daarvoor stappen we als dat nodig is over de grenzen van onze eigen organisatie(s) heen.

De uitvoeringsagenda is in nauwe samenwerking met onze partners, waaronder de woningcorporaties (Woon-Friesland, Actium, Woonzorg Nederland), de huurdersorganisaties (Huurdersbelang Fryslân, MEVM), zorgpartijen (Zuidoost zorg, Kwadrantgroep, Lianté, Alliade), de welzijnsorganisatie (Scala), het zorgkantoor en de regionale samenwerkingsverbanden tot stand gekomen. We stellen de uitvoeringsagenda niet alleen samen met hen op, maar geven er ook gezamenlijk uitvoering aan. Op de volgende pagina's is de uitvoeringsagenda per pijler uitgewerkt.

Wat komt nog

De concrete woningbouwprogrammering krijgt verder vorm binnen de gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's. Daarin worden afspraken over aantallen, typen woningen en locaties verder uitgewerkt en afgestemd op de behoeften van ouderen en aandachtsgroepen, in samenhang met zorg en ondersteuning. Daarnaast vindt verdere uitwerking plaats in prestatieafspraken. We werken de komende tijd aan verdere prioritering van de acties. Onderdeel hiervan is ook het opzoeken van de samenwerking met bovengenoemde partijen.

3.1 Krachtige Mienskip

Om de uitdagingen van beperkte personeelscapaciteit in de zorgsector, het langer zelfstandig thuis wonen van mensen met een zorgvraag en de afname van het mantelzorgpotentieel het hoofd te bieden, willen we de Mienskip duurzaam versterken. We willen bereiken dat inwoners verantwoordelijkheid nemen om elkaar te ontmoeten, samen te werken en elkaar te ondersteunen. Door het versterken van de onderlinge verbondenheid tussen inwoners wordt de samenredzaamheid van de gemeenschap georganiseerd.

Dit is noodzakelijk omdat er in de toekomst steeds vaker een beroep zal worden gedaan op informele zorg, en het informele netwerk van inwoners daardoor steeds belangrijker wordt. De urgentie wordt versterkt doordat de huidige informele zorgvraag voornamelijk wordt opgevangen door mantelzorgers die vaak in de leeftijdsklasse 50-65 vallen. Deze groep zal in de toekomst afnemen terwijl het aantal 85+'ers sterk zal toenemen.

Ons doel is om de Mienskip dusdanig te versterken dat de gemeenschap in staat is om adequaat te reageren op deze veranderingen. Door deze versterking willen we ervoor zorgen dat de samenredzaamheid van de gemeenschap toekomstbestendig blijft. Maar we erkennen ook dat de Mienskip niet voor alle zorgvragen een oplossing biedt. Daarom zetten we ook in op het transformeren van het woonzorglandschap. Zodat de professionele zorg en ondersteuning beschikbaar kan blijven voor de mensen die het echt nodig hebben.

Regionale visie

Wij geloven dat de transformatie van zorg naar gezondheid en welzijn mogelijk is door te investeren in een sterke sociale basis: de Mienskip. Dit omvat het directe netwerk van inwoners en alle vormen van ondersteuning die bijdragen aan het vergroten van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Deze visie maken we concreet aan de hand van drie actielijnen:

- ➔ Versterken van de sociale basis
- ➔ Aanpak op basis van lokale behoefte
- ➔ We vertellen het eerlijke verhaal

Deze actielijnen werken wij verder uit in de actiepunten op de volgende pagina's.

Lokale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
1	Vergroten bewustzijn inwoners op eigen rol in de sociale basis zodat het beroep op professionele zorg vermindert. A: We gaan inwoners actief informeren door middel van o.a.: ➔ De principes van positieve gezondheid te promoten. ➔ Voeren van wonen, welzijn, zorggesprekken in de dorpen en wijken o.a. met foto per dorp.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Inwoners, plaatselijk belang, zorgpartijen, belangenorganisaties, corporaties, huurdersorganisaties, welzijn, huisartsen.	Doorlopend	Kennis bij betrokkenen over het veranderende woon-zorglandschap (toenemende zorgschaarste) vergroten.	Inwoners zijn zich bewust van de verwachte mate van zelf- en samenredzaamheid in het licht van de toenemende zorgschaarste en weten binnen hun sociale netwerk waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning.
2	Het ondersteunen van inwoners bij het versterken van de sociale basis A: In de drie grote dorpen (Oosterwolde, Appelscha, Haulerwijk) neemt de gemeente de regie hierop. In de andere dorpen laten we het aan de dorpen zelf over. We voeren gesprekken met de dorpen over de mogelijkheden die zij zien en wat ze hiervoor nodig hebben. Instrumenten die we hiervoor inzetten in alle dorpen, zijn onder andere: ➔ Domein overstijgende samenwerking Oosterwolde Noord (in de vorm van Lang Leven Thuis). ➔ Inzet van welzijnscoach, welzijn op recept, opbouwwerker, mantelzorgconsulent ➔ Inzet van Reablement, Powerful Ageing, kennismakingsperiode, hulp bij het huishouden.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Inwoners, plaatselijk belang, zorgpartijen, belangenorganisaties, corporaties, huurdersorganisaties, welzijn, huisartsen.	Start 2025 - doorlopend	➔ Inwoners hierin faciliteren waarmee we het om kijken naar elkaar bevorderen. ➔ Meer vragen worden in het eigen sociale netwerk opgelost. Waarbij gemeente en zorgpartijen een vangnetfunctie vervullen.	Formele zorg- en welzijnsorganisaties bieden aanvullende ondersteuning wanneer de informele hulp uit het netwerk van inwoners niet toereikend is of een tijdelijke stimulans nodig is.
3	Onderzoeken inzet dorpsondersteuners om eigenaarschap dorpen te vergroten A: We zijn een experiment in Oldeberkoop gestart met een dorpsondersteuner. B: We evalueren de meerwaarde van dorpsondersteuners en bepalen of we dit breder inzetten.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Inwoners, welzijn, dorpsondersteuners.	Inzet dorps-ondersteuner 2025 Evaluatie 1e helft 2026.	➔ Inwoners worden zich bewuster van de eigen verantwoordelijkheid om de sociale basis te verstevigen.	Dorpen nemen meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor hun eigen Mienskip. We willen meer onderlinge verbinding in het dorp stimuleren zodat de vragen in het dorp worden opgelost en niet in de zorgsfeer worden getrokken.

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
4	Ontmoetingsplekken in ieder dorp/wijk organiseren via dorpskamers A: We continueren bestaande ontmoetingsplekken binnen de dorpshuizen conform het gemeentelijk accommodatiebeleid. Ontmoetingsplekken die buiten dit beleid vallen continueren we ook, bijvoorbeeld het Ketelhuis in Oosterwolde. B: We onderzoeken welke bestaande (intramurale) ontmoetingsplekken we openstellen voor een mix aan inwoners met en zonder een dagbestedingsindicatie. C: We onderzoeken of we de bestaande ontmoetingsplekken beter kunnen benutten, en waar mogelijk meer voorliggend maken door er een algemene voorziening van te maken.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Inwoners, zorgpartijen, beheerders ontmoetingsplekken, welzijn, corporaties, huurdersorganisaties.	2026 (proces aansluitend bij uitwerking WMO-inkoop)	➔ We stellen samen met betrokkenen ontmoetingsplekken open voor een mix aan inwoners met en zonder een dagbestedingsindicatie. ➔ Inwoners worden gestimuleerd bij te dragen en deel te nemen aan de ontmoetingsplekken. Ook worden ze uitgenodigd mee te denken over de invulling hiervan.	Sociale samenhang in de dorpen via ontmoetingsplekken is versterkt.

Regionale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
5	Gezamenlijke bewustwordingscampagne Wij gaan een gezamenlijke bewustwordingscampagne uitvoeren met één eenduidige communicatieboodschap. Hier gaan betrokken partijen gezamenlijk mee aan de slag. Waar mogelijk sluiten we aan bij bestaande campagnes, bijvoorbeeld vanuit Friza.	Kartrekker: Gemeenten ZOF Betrokkenen: Zorgpartijen, welzijn, belangenorganisaties, corporaties.	Q3/Q4 2026		Inwoners zijn zich bewust van de veranderingen in de zorg en ondersteuning en wat er van hen wordt verwacht op het gebied van zelf- en samenredzaamheid en weten binnen hun sociale netwerk waar zij terecht kunnen voor hulp en ondersteuning.

3.2 Toekomstbestendig woonzorglandschap

Mienskip kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het verlichten van de druk op de zorg, maar het is geen vervanging voor professionele zorg wanneer deze daadwerkelijk nodig is. Onze ambitie is om een toekomstbestendig woonzorglandschap te creëren, waarin de zorg efficiënt wordt georganiseerd en de samenwerking tussen alle betrokken partijen optimaal is.

Hierdoor blijft zorg beschikbaar voor mensen die dat echt nodig hebben. Dit vereist een aanpak waarin domeinoverstijgende samenwerking centraal staat. Zorg-, ondersteunings-, woon- en welzijnspartijen, evenals de hulpbehoevenden en hun families, moeten gezamenlijk werken aan een zorgaanpak die over de verschillende domeinen, financieringscategorieën (zoals Wlz, Wmo, Zvw) en zorgwetten heen strekt.

Dit is van essentieel belang, omdat dit de mogelijkheid biedt om zorgoplossingen te realiseren die zowel efficiënt als effectief zijn. Door goede onderlinge afstemming tussen de betrokken partijen te waarborgen, zorgen we ervoor dat de juiste zorg op de juiste plek wordt geleverd, door de juiste zorgprofessional. Bovendien, door samen te werken en zaken gezamenlijk op te pakken, voorkomen we dubbel werk en kunnen we middelen beter inzetten. Dit draagt bij aan een zorgsysteem dat zowel de zorgprofessionals ondersteunt als de kwaliteit van zorg voor de hulpbehoevenden waarborgt. We zetten daarom in op een wijkgerichte aanpak en het efficiënter inzetten van zorg.

Regionale visie

We bouwen aan een woonzorglandschap waarin Mienskip en professionele zorg elkaar versterken. De kracht van de Mienskip ontlast de zorg, maar vervangt haar nooit. Door domein overstijgende samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg richten we het zorglandschap efficiënter in en zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk inwoners kunnen rekenen op passende ondersteuning en zorg. Deze visie maken we concreet aan de hand van twee actielijnen:

- ➔ Samenwerking stimuleren
- ➔ Zorgaanbod efficiënter inzetten

Deze actielijnen werken wij verder uit in de actiepunten op de volgende pagina's.

Lokale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
6	Gezamenlijke bewustwordingscampagne A: We besteden Wmo in OWO verband aan. We maken de beweging van zorg naar gezondheid en welzijn. Door onder andere het verminderen van de versnippering van de zorg door het contracteren van minder aanbieders, het stimuleren van onderlinge samenwerking en het toewerken naar algemene ondersteuning. B: We concentreren de zwaardere zorg (wijkverpleging, Zvw, Wlz) in de drie grote dorpen. In alle dorpen waar mensen het nodig hebben, kunnen inwoners basiszorg ontvangen (bijv. huishoudelijke hulp (Wmo)).	Kartrekker: Gemeente, zorgpartijen, zorgkantoor.	2026 (aansluitend bij proces Wmo-aanbesteding)	We sluiten contracten met aanbieders die gezamenlijk met ons deze beweging van zorg naar gezondheid en welzijn borgen.	Professionele zorg blijft beschikbaar voor wie het écht nodig heeft, terwijl we andere vormen van hulp dichtbij en samen in het dorp organiseren.
7	Ketenaanpak versterken A: In 2026 werken we aan verschillende ketenaanpakken die onderdeel zijn van Gala (Gezond en Actief Leven Akkoord) en AZWA (Aanvullen Zorg en Welzijns Akkoord). Bijvoorbeeld Samen Gezond en Stevig Staan zodat inwoners gezonder en vitaler ouder worden.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Zorgpartijen, welzijn	Start 2025	De gemeente is aanjager voor onder andere: ➔ Leefstijlgesprekken vanuit de apotheek ➔ Verschillende trainingen rondom valpreventie ➔ Trainingen positieve gezondheid	We zetten in op de beweging van zorg naar gezondheid en welzijn.
8	Behouden en verbeteren bereikbaarheid van de huisarts A: We inventariseren hoe we de huisartsenzorg beschikbaar kunnen houden, ook in de toekomst. B: We voeren gesprekken met huisartsen over de knelpunten waar zij tegenaan lopen om toekomstbestendige zorg te kunnen leveren.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Huisartsen, apotheker, zorgpartijen, zorgkantoor.	Start 2026	Vorbereidingen treffen zodat huisartsenzorg beschikbaar blijft wanneer het echt nodig is, maar minder vaak en minder dichtbij dan wij gewend zijn.	De huisartsenzorg is beschikbaar voor wie het echt nodig heeft.

Regionale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
9	Regionale toetsingskader nieuwe woonzorginitiatieven We sluiten aan bij de Friese routekaart voor woonzorginitiatieven. In de werkgroepen werken we nader uit wat de routekaart betekent voor de rol van de gemeente en of er aanvullende acties nodig zijn.	Kartrekker: Ketenzorg Friesland Betrokkenen: Zorgkantoor, zorgpartijen, gemeenten ZOF, initiatiefnemers.	Start 2026	We sluiten contracten met aanbieders die gezamenlijk met ons deze beweging van zorg naar gezondheid en welzijn borgen.	Initiatiefnemers hebben een leidraad voor het proces om in iedere gemeente op uniforme wijze nieuwe woonzorgvoorzieningen te ontwikkelen. Dit draagt bij aan een grotere slagingskans voor een nieuw initiatief.
10	Beschikbaarheid huisartsenzorg Wij zetten de eerste stap om met Dokterszorg te verkennen of en in hoeverre de landelijke handreiking 'Huisvesting huisartsen en gezondheidscentra 2.0' in de regio kan worden toegepast. Daarbij onderzoeken wij hoe we op dit vraagstuk kunnen samenwerken met de betrokken partijen. Zodra de samenwerking is vormgegeven en elke partij haar eigen rol en verantwoordelijkheid vervult, neemt de gemeente een faciliterende rol bij het oplossen van huisvestingsvraagstukken.	Kartrekker: Nader te bepalen. Gemeenten ZOF nemen eerste initiatief. Betrokkenen: Huisartsen, dokterszorg, zorgverzekeraar.	Start gesprekken Q2 2026	We sluiten contracten met aanbieders die gezamenlijk met ons deze beweging van zorg naar gezondheid en welzijn borgen.	Iedere betrokken partij kent haar rol en verantwoordelijkheid bij het oplossen van huisvestingsproblematiek voor huisartsen. Door deze sterke samenwerking borgen we de continuïteit van de huisartsenzorg, zonder
11	Lang Leven Thuis Samen met gemeenten in de regio en andere relevante partijen verkennen we de mogelijkheden om het Lang Leven Thuis-concept toe te passen. Lang Leven Thuis concept: Dit concept richt zich op het mogelijk maken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen, met ondersteuning die dichtbij, samenhangend en passend georganiseerd is vanuit wonen, zorg en welzijn. Partijen wijzen daarbij samen concrete locaties en/of gebieden aan waar zij gezamenlijk organiseren dat bewoners ook bij een toenemende hulpvraag (ook een Wlz indicatie) thuis kunnen blijven wonen, met een sterke nadruk op gemeenschapsvorming en een herkenbaar aanspreekpunt. Voor het Lang Leven Thuis-concept wordt een kwartiermaker aangesteld die geschikte locaties selecteert en voordraagt. Op basis van deze selectie bepalen we gezamenlijk waar dit concept wordt geïmplementeerd.	Kartrekker: Gemeenten ZOF Betrokkenen: Corporaties, zorgpartijen, welzijn, huurdersorganisaties, inwoners.	Werving kwartiermaker Q4 2026 Start implementatie 2027		Een efficiënte inrichting van zorg en een sterke gemeenschap waarin mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. regionale concurrentie tussen partijen.

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussentijdse acties	Eindresultaat
12	Onderzoeken benodigde tijdelijke opvangplekken (respijtzorg) Respijtzorg is het tijdelijk overnemen van zorgtaken van een mantelzorger door een zorgpartij. Het doel is om mantelzorgers en zwaardere zorg (tijdelijk) te ontlasten. We starten met een verkennend onderzoek naar het aantal benodigde plekken en het huidige aanbod van respijtzorg. Ook wordt onderzocht hoe respijtzorg plek kan krijgen in het regionale zorglandschap en wat voor de verschillende gemeenten en andere betrokken partijen betekent.	Kartrekker: Gemeenten ZOF Betrokkenen: Zorgpartijen, huisartsen, vastgoedeigenaren, zorgkantoor.	2027		Er zijn voldoende laagdrempelige respijtzorgplekken in de regio ZOF die op korte termijn en op afroep beschikbaar zijn voor zorgvragers, met als doel mantelzorgers tijdelijk te ontlasten.

3.3 Langer zelfstandig thuis en voldoende passende woningen

De landelijke overheid stimuleert dat mensen tot op hogere leeftijd langer thuis blijven wonen. Ook mensen met een (hoge) zorgvraag, wat leidt tot een groeiende groep alleenstaande inwoners die niet in een instelling terecht kunnen. We willen ervoor zorgen dat mensen (met een hoge zorgvraag) langer thuis kunnen blijven wonen. Hiervoor is het noodzakelijk om voldoende zorggeschikte woningen te realiseren die beter aansluiten bij de behoeften van deze doelgroep.

Het huidige aanbod schiet nog tekort, vooral omdat een deel van de geclusterde woningen in de sociale huursector verouderd is en daardoor minder aantrekkelijk voor ouderen. Daarnaast worden niet alle geclusterde woningen daadwerkelijk door ouderen bewoond, soms vanwege een gebrek aan interesse binnen de doelgroep.

In de regio Zuidoost Fryslân is er een grote uitbreidingsopgave in de koopsector voor nultreden-, geclusterde en zorggeschikte woningen. We willen inspelen op deze vraag door te zorgen voor moderne woonconcepten met ontmoetingsruimtes en voorzieningen in de buurt. Het doel is om het woningaanbod zo in te richten dat het beter aansluit op de vraag vanuit de verschillende doelgroepen (senioren en starters om de sociale basis en leefbaarheid in een dorp te versterken). De acties die we gaan ondernemen zijn erop gericht om het aanbod van zorggeschikte woningen te vergroten en te verbeteren. Dit betekent het moderniseren van verouderde geclusterde woningen, het ontwikkelen van nieuwe woonconcepten en het gericht toewijzen van woningen aan de doelgroep.

Al deze acties dragen bij aan het realiseren van een woningaanbod waardoor ouderen langer en zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, ook met een hoge zorgvraag.

Regionale visie

Ouderen blijven steeds langer, of gaan weer, zelfstandig wonen. Deze verschuiving naar extramurale zorg (zorg die je thuis ontvangt of op afspraak bij een zorgaanbieder, buiten een zorginstelling) betekent ook dat de (intensieve) zorg steeds vaker in de eigen woning en woonomgeving wordt verleend. Dit vraagt om een woningvoorraad die hierop is ingericht en die wonen en zorg op een toekomstbestendige manier combineert. Tegelijkertijd is de woningbouwopgave breder dan alleen ouderenhuisvesting: er wordt gebouwd voor alle woningzoekenden, ook voor mensen zonder zorg- en ondersteuningsbehoeften. Een evenwichtige woningvoorraad draagt bij aan doorstroming en toegankelijkheid.

Deze visie maken we concreet aan de hand van drie actielijnen:

- ➔ Voldoende passende woningen
- ➔ Doorstroming
- ➔ Locatiekeuze

Deze actielijnen werken wij verder uit in de actiepunten op de volgende pagina's.

Lokale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussenresultaat	Eindresultaat
13	Een passende woningbouwprogrammering A: We maken een integrale afweging van de huisvestings opgave waarbij we bij het maken van keuzes over woningtypen de opgave voor o.a. ouderen, behoeftes van starters en andere doelgroepen afwegen. Dit nemen we op in ons volkshuisvestingsprogramma. B: We maken afspraken met corporaties en zorgpartners over de toe te voegen woningtypes. Deze verankeren we in de prestatieafspraken. C: We faciliteren alternatieve (collectieve) woonvormen, waaronder CPO-concepten en flexwoningen. D: We monitoren de woningbouwdoelstelling en en stellen jaarlijks de planlijst vast.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporaties, huurdersorganisaties, zorgpartijen.	2026 -2030	➔ We hebben in beeld hoeveel woningen we per type toevoegen. ➔ De onderbouwing en uitwerking hiervoor is opgenomen in ons volkshuisvestings programma en sluit aan bij de uitgangspunten van de omgevingsvisie. Woningbouwprogrammering wordt indien nodig hierop aangepast.	Het woningaanbod sluit aan bij de vraag.
14	Kwalitatieve en kwantitatieve match vraag en aanbod woningen geschikt voor ouderen (nultreden, geclusterd, zorggeschikt) A: We concentreren de zorggeschikte woningen in de drie grote dorpen. We faciliteren geclusterd wonen in de kleine dorpen wanneer bewoners dit initiëren. B: We hanteren de aantallen uit het Afsprakenkader ouderenhuisvesting regio Zuidoost Fryslân. C: Bij herstructurerings- en renovatieprojecten op locaties nabij zorgvoorzieningen gaan we in gesprek met initiatiefnemer(s) om de (nieuwbouw)woningen aan te laten sluiten bij de zorgvraag. D: We brengen de bestaande voorraad geclusterde woningen nader in beeld om te beoordelen of deze aan alle criteria voor een geclusterde woning voor ouderen voldoet. E: We onderzoeken welk deel van de geclusterde woningen in de bestaande woningvoorraad kan worden gerealiseerd, bijvoorbeeld via toevoeging van ontmoetingsruimtes. F: We volgen de ontwikkeling van hoe de afstanden in de definitie van ontmoetingsruimten in relatie tot geclusterde woningen toepasbaar zijn voor onze gemeente.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporaties, huurdersorganisaties, zorgpartijen, initiatiefnemers, ontwikkelaars.	Doorlopend tot 2034	➔ Zicht krijgen op vraag en aanbod van nultreden en geclusterde woningen. ➔ We verwerken deze afspraken in de prestatieafspraken. ➔ We hanteren een passende definitie van geclusterde woningen in relatie tot de afstand tot ontmoetingsruimten voor onze gemeente. In de regio hanteren we vooralsnog de afstand van 500 meter. De nationale definitie hanteert 100 meter.	Het aanbod nultreden, geclusterde en zorggeschikte woningen sluit aan op de vraag. De gemeentelijke woningbouwprogrammering sluit aan bij de vraag naar zorggeschikte woningen en past bij sterke dorpsgemeenschappen.

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussenresultaat	Eindresultaat
15	We voegen geclusterde woonvormen in de koopsector toe. A: We stimuleren het realiseren van (geclusterde) woonvormen waar mogelijk dichtbij bestaande ontmoetingsfaciliteiten. Wanneer er zich een geschikt initiatief voor doet, kunnen we n.a.v. integrale afweging, meewerken aan een wijziging van het omgevingsplan. B: Bij nieuwbouwplannen (minimale omvang 12 woningen), verkennen we of er een ontmoetingsruimte toegevoegd kan worden.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Ontwikkelaars, zorgpartijen, inwoners.	Doorlopend	➔ De gemeentelijke woningbouwprogrammering sluit aan bij de vraag naar geclusterde woonvormen in de koopsector.	Het aanbod geclusterde woonvormen in de koopsector sluit aan op de vraag.
16	Stimuleren van doorstroming: A: We stimuleren en ontzorgen ouderen met én zonder zorgvraag om (vroegtijdig) te verhuizen naar een passende woning. B: Inzet van de seniorenmakelaar die ouderen helpt bij het zoeken naar een passende woning en bij praktische zaken rond de verhuizing. C: Inzet Mijn(T)huis op maat voor woningeigenaren die hun huis willen aanpassen zodat het meer passend is voor de toekomst. Een van de instrumenten die wij hiervoor inzetten is de verzilverlening. D: We verkennen met de corporaties en huurdersverenigingen bij het maken van prestatieafspraken om ouderen te ontzorgen, bijvoorbeeld: i) huurgewenning en ii) voorrang voor ouderen in de woonruimteverdeling.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporaties, huurdersorganisaties, welzijn, ouderenverenigingen waaronder de Onafhankelijke Seniorenverenigingen Ooststellingwerf (OSO).	Start 2026	➔ Doorstroming en verhuisbewegingen zijn in gang gezet. ➔ We voeren gesprekken met betrokken partijen.	De juiste doelgroep woont in een passende woning.
17	Efficiënt benutten bestaande woningvoorraad: eigen instrumenten A: We hebben een beleidsregel opgesteld voor het makkelijker maken van het realiseren van (pre)mantelzorg woningen bij een bestaande woning. We gaan monitoren en evalueren wat voor effecten dit heeft gehad. B: We onderzoeken woningdeelvarianten, waaronder woningsplitsing en woningdelen (ook voor de wettelijke aandachtsgroepen).	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporaties, huurdersorganisaties.	2026 doorlopend	➔ Woningtype pre-mantelzorg toevoegen zodat de woning voorraad beter bij de zorgvraag aansluit. ➔ In het volkshuisvestingsprogramma (beleids)instrumenten opnemen om de bestaande woning voorraad efficiënt te benutten.	De woningvoorraad sluit aan bij de (zorg)vraag doordat mensen passend kunnen wonen en voor elkaar kunnen zorgen.

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdsad	Tussenresultaat	Eindresultaat
18	Efficiënt benutten bestaande woningvoorraad: faciliterende rol A: We verlenen waar mogelijk medewerking aan initiatieven van corporaties of andere initiatiefnemers om de bestaande woningvoorraad beter te benutten. Voorbeelden hiervan zijn optoppen van woningen, friendscontracten, hospitaverhuur.	Kartrekker: Initiatiefnemers Betrokkenen: Gemeente	Looptijd visie en volkshuisvestingsprogramma	➔ Bestaande woningvoorraad meer geschikt maken. ➔ In het volkshuisvestingsprogramma (beleids)instrumenten opnemen om de bestaande woningvoorraad efficiënt te benutten.	De woningvoorraad sluit aan bij de (zorg)vraag doordat mensen passend kunnen wonen en voor elkaar kunnen zorgen.

3.4 Passende woningen en ondersteuning voor aandachtsgroepen

In de regio Zuidoost Fryslân willen we een duurzame oplossing bieden voor de huisvesting van aandachtsgroepen die zelfstandig wonen. De ambitie is om de groeiende vraag naar betaalbare sociale huurwoningen voor deze groepen te beantwoorden en tegelijkertijd de druk op de woningmarkt te verlichten, zodat ook reguliere woningzoekenden betere kansen krijgen.

Aandachtsgroepen, zoals mensen met een beperking of psychische problemen, hebben vaak een beperkt budget en zijn afhankelijk van de goedkoopste sociale huurwoningen. De vraag naar deze woningen groeit, terwijl het aanbod afneemt door een dalende mutatiegraad (procentueel komen er minder bestaande huurwoningen in een jaar vrij die opnieuw worden verhuurd), wat betekent dat er steeds minder woningen vrijkomen voor nieuwe huurders. Dit maakt het voor aandachtsgroepen moeilijker om door te stromen naar een zelfstandige woonruimte, wat ook een effect heeft op reguliere woningzoekenden in het goedkope segment. Wanneer aandachtsgroepen met voorrang op deze woningen kunnen rekenen, wordt de kans voor reguliere woningzoekenden om een geschikte woning te vinden kleiner. Bovendien kan het clusteren van goedkope sociale huurwoningen leiden tot sociale overbelasting van complexen en/of wijken, wat de draagkracht onder druk zet.

We willen de samenwerking tussen gemeenten en corporaties versterken, zodat er meer inzicht ontstaat in de beschikbare woningen en deze op een efficiënte manier kunnen worden toegewezen aan de juiste doelgroepen. Daarnaast willen we een 'zachte landing' voor deze groep faciliteren, zodat hun overgang naar zelfstandig wonen soepel verloopt.

Dit draagt niet alleen bij aan hun stabiliteit, maar voorkomt ook dat mensen vast komen te zitten in tijdelijke oplossingen. Door deze aanpak te volgen, streven we naar een situatie waarin aandachtsgroepen gemakkelijker kunnen doorstromen naar geschikte woningen, de druk op de woningmarkt voor goedkope huurwoningen vermindert en de draagkracht in wijken behouden blijft.

Regionale visie

Aandachtsgroepen hebben naast behoefte aan een woning ook behoefte aan specifieke zorg en ondersteuning. We streven naar een regio waar iedereen, inclusief aandachtsgroepen, toegang heeft tot passende huisvesting.

Deze visie maken we concreet aan de hand van drie actielijnen:

- ➔ Specifiek maatwerk per aandachtsgroep
- ➔ Uitstroom (intramurale voorzieningen)
- ➔ Voldoende betaalbare woningen

Deze actielijnen werken wij verder uit op de volgende pagina's genoemde actiepunten.

Lokale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussenresultaat	Eindresultaat
19	Vergroten geschikt woningaanbod aandachtsgroepen A: We maken afspraken met de corporaties over welk deel van de woningen een huur heeft die toegankelijk is voor doelgroepen die aangewezen zijn op huurtoeslag. B: We maken afspraken over geschikte locaties voor het toevoegen van goedkope sociale huurwoningen, waarbij we rekening houden met de huidige spreiding, draagkracht en nabijheid van voorzieningen. We betrekken wijkprofessionals bij de locatiekeuze. C: We verankeren de afspraken 1 en 2 in de meerjaren prestatieafspraken.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporaties, huurdersorganisaties, wijkprofessionals, zorgpartijen.	2025-2030 doorlopend	➔ In de prestatieafspraken ligt vast hoeveel goedkope sociale huurwoningen de corporaties gaan toevoegen tot 2030. ➔ Woningbouwprogrammering wordt hierop aangepast.	Het woningaanbod sluit aan bij de behoeften van verschillende doelgroepen.
20	Organiseren van een zachte landing voor aandachtsgroepen A: We organiseren met corporaties, zorg- en welzijnspartijen volgens de afspraken in het convenant Weer Thuis een zachte landing voor uitstromers. Bij het plaatsen van een uitstroomer zoeken we samen met de corporatie en zorgpartij naar de beste locatie, waarbij we het perspectief van uitstroomer en omwonende meenemen.	Kartrekker: Gemeente Betrokkenen: Corporatie, huurdersorganisaties, zorgpartijen, welzijn, omwonenden.	Doorlopend	➔ Onderzoeken hoe de uitvoering van de urgentieverordening aansluit bij de uitvoeringsafspraken van het convenant Weer Thuis.	De aandachtsgroepen wonen op een passende plek en ontvangen passende begeleiding.
21	Beschikbaar houden van de zorg in zijn algemeenheid A: We onderzoeken de mogelijkheid om inwoners die ondersteuning kunnen bieden, te koppelen aan inwoners die ondersteuning nodig hebben. B: Wanneer een passende locatie zich voordoet, willen we de woonvorm community wonen verkennen. Community wonen is een woonvorm waarin bewoners met en zonder zorgvraag met elkaar samenleven.	Kartrekker: Gemeente en zorgpartijen	2026 en verder	We voeren gesprekken met zorgpartijen over de haalbaarheid van deze woonvorm.	De dorpsgemeenschap is versterkt. Buurtbewoners zien naar elkaar om en helpen elkaar waar nodig We behouden de zorg voor diegene die dat nodig heeft.

Regionale actiepunten

Nr.	Hoe en wat gaan we doen?	Partijen	Tijdspad	Tussenresultaat	Eindresultaat
22	Regionale spreiding van aandachtsgroepen We sluiten aan bij de nog vast te stellen Fryske Urgentieverordening, waarin de plaatsing en opvang van de daarin benoemde aandachtsgroepen wordt geregeld. Als regiogemeenten ZOF gaan we gezamenlijk in gesprek over de implementatie van deze urgentieverordening. Daarbij verkennen we de mogelijkheden om aandachtsgroepen regionaal te spreiden. We brengen in kaart welke aandachtsgroepen relatief beperkt in omvang zijn en zich beter lenen voor een regionale aanpak in plaats van per individuele gemeente. We onderzoeken per aandachtsgroep in welke gemeente deze het beste aansluit bij de lokale situatie op het gebied van wonen en zorg. Ook onconventioneel wonen nemen we hierin mee. Onconventioneel wonen betreft woonvormen die afwijken van het traditionele woningaanbod en bedoeld zijn voor inwoners met onbegrepen gedrag, die behoefte hebben aan een rustige woonomgeving.	Kartrekker Fryske urgentieverordening: Gemeente Leeuwarden Kartrekker regionale implementatie: Gemeenten ZOF Betrokkenen: Zorgpartijen en corporaties, huurdersbelangorganisaties.	2027		Aandachtsgroepen worden evenwichtig over de regio verdeeld waardoor zij in de regio kunnen blijven wonen en er passende huisvesting beschikbaar is. Deze regionale spreiding zorgt voor een eerlijke verdeling van aandachtsgroepen over de gemeenten en draagt bij aan passende zorg, ondersteuning en leefbaarheid.

Financiën en monitoring

Financiën

Lokaal

De financiering van de lokale actiepunten vindt plaats op gemeentelijk niveau. Om deze actiepunten te vertalen naar concrete financiële consequenties is verdere inhoudelijke concretisering nodig. Waar de reguliere budgetten niet dekkend zijn, komen wij met voorstellen richting de kadernota. Waar mogelijk maken we ook gebruik van subsidies vanuit het Rijk en de Provincie.

Regionaal

De samenwerking tussen gemeenten op regionaal niveau vraagt om duidelijke financiële afspraken. Er wordt tijdelijk een projectleider aangesteld die verantwoordelijk is voor een goede organisatie en coördinatie van de regionale samenwerking in de opstartfase van het uitvoeringsproces. Deze functie wordt gezamenlijk gefinancierd door de regiogemeenten ZOF. De kosten worden gelijk verdeeld; elke gemeente neemt één vijfde van de kosten voor haar rekening.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de bekostiging van activiteiten die voortvloeien uit de regionale samenwerking. De onderstaande regionale actiepunten worden gezamenlijk uitgevoerd en gefinancierd. In de volgende fase (Q3/Q4 2026) worden de verwachte kosten per project of activiteit verder uitgewerkt. Hieronder hebben we overzichtelijk gemaakt wat we op dit moment al bekend hebben of redelijkerwijs kunnen verwachten.

De financiering van de regionale actiepunten wordt afgestemd op bestuurlijk niveau binnen de ZOF-gemeenten. Regionale actiepunten die lokaal consequenties hebben, worden vervolgens vastgesteld door het college en/of de gemeenteraad van de betreffende gemeente. Hoewel de uitvoering van deze actiepunten regionaal is georganiseerd, kan de doelgroep afkomstig zijn uit andere gemeenten uit de regio. In dat geval worden de kosten gedragen door de gemeente waar de betreffende inwoner van afkomstig is.

Regionaal actiepunt	Verwachte kostenposten	Verwachte kosten
Regionale samenwerking	➔ Projectleider: voor het opstarten en inrichten van de samenwerkingsstructuur. Dit is een procesbegeleider. Ingezet op 8-12 uur per week voor de periode van een jaar.	€ 50.000
Gezamenlijke bewustwordingscampagne	➔ Mogelijke inzet communicatieadviseur (eventueel uitbesteden aan communicatiebureau) ➔ Kosten voor drukwerk	Nog niet bekend
Beschikbaarheid huisartsenzorg	➔ Geen extra kosten verwacht voor de gesprekken om te komen tot samenwerkingsafspraken. ➔ Mogelijk vragen de uitkomsten van de gesprekken wel om financiële middelen. Denk aan afspraken over tarieven van grondprijzen, proces kosten o.i.d.	Nog niet bekend
Lang Leven Thuis concept	➔ Inzet kwartiermaker ➔ Al naar gelang de rol die we voor ons als gemeente(n) zien, zijn er al dan niet financiële middelen nodig.	In het bestuurlijk overleg op 18 december 2025 hebben de stakeholders toegezegd dat alle organisaties €2.500 bijdragen voor inhuur van een kwartiermaker.
Onderzoeken benodigde tijdelijke opvangplekken (respijtzorg)	➔ Uitzetten van een opdracht waarin wordt onderzocht hoeveel benodigde tijdelijke opvangplekken er nodig zijn en wat het huidige aanbod is in de regio ZOF.	Nog niet bekend
Regionale spreiding van aandachtsgroepen	➔ Projectleider: nog geen inschatting gemaakt voor benodigde capaciteit. Dit volgt in de startnotitie voor de uitwerking.	Nog niet bekend

Monitoring

Doel monitoring

Monitoring helpt ons niet alleen verantwoording af te leggen, maar vooral om van ervaringen te leren en ons continu te blijven verbeteren. Door structureel stil te staan bij voortgang, knelpunten en leerervaringen versterken we de uitvoering van zowel de lokale als de regionale actiepunten.

Monitoring lokale actiepunten

Voor lokale actiepunten ligt de verantwoordelijkheid voor monitoring bij de afzonderlijke gemeenten. Gemeenten volgen de voortgang binnen de eigen beleidscyclus, onder andere binnen de evaluatie van de prestatieafspraken en de P&C cyclus van Team Samenleven en Team Ruimte en Economie. Er is geen formele regionale monitoring van lokale actiepunten, maar de uitwisseling van ervaringen hierover in regionaal verband biedt wel inzicht en draagt bij aan wederzijds leren.

Monitoring regionale actiepunten

Voor ieder regionaal actiepunt werken wij met een werkgroep die verantwoordelijk is voor de uitvoering. De voortgang van het proces wordt regelmatig besproken in het reguliere

regionale ambtelijke en bestuurlijke overleg Wonen/Zorg. Deze overleggen bieden ruimte om ontwikkelingen te duiden, knelpunten gezamenlijk te bespreken en goede voorbeelden te delen. Daarmee draagt de monitoring bij aan samenhang in de aanpak binnen de regio.

Monitoring regionale samenwerking

De gemeenten in de regio ZOF zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de voortgang en monitoring van de regionale samenwerking. Deze monitoring is gericht op het bewaken van de gezamenlijke visie en de voortgang van regionale actiepunten. Dit gebeurt binnen het regionale ambtelijke en bestuurlijke overleg, waar ontwikkelingen en aandachtspunten worden besproken en waar nodig bijgestuurd.

De uitvoeringsagenda loopt tot en met 2034, sluit aan op het afsprakenkader ouderenhuisvesting en wordt elke twee jaar geëvalueerd door de regiogemeenten en waar nodig geactualiseerd.

De regionale projectleider ondersteunt de opstartfase van het uitvoeringsproces door partijen met elkaar te verbinden en de realisatie van de regionale overlegstructuur te begeleiden. De projectleider zorgt ervoor dat de overlegstructuur zorgvuldig wordt opgezet en geborgd, zodat het daarna structureel en effectief kan functioneren.

Regionale overlegstructuur

Overlegvorm	Deelnemers	Doel	Frequentie
Regionaal bestuurlijk overleg gemeenten	• Wethouders wonen en zorg • Beleidsadviseurs wonen en zorg	➔ Voortgang van de uitvoeringsagenda bespreken ➔ Monitoring regionale actiepunten en samenwerking ➔ Financiën bespreken ➔ Verdiepend bespreken van één inhoudelijk thema (bijvoorbeeld een regionaal actie punt of actuele ontwikkeling)	2 keer per jaar
Regionaal bestuurlijk overleg gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties	• Wethouders wonen en zorg • Beleidsadviseurs wonen en zorg • Bestuurders woningcorporaties en zorgorganisaties • Beleidsadviseurs woningcorporaties en zorgorganisaties	➔ Voortgang van de uitvoeringsagenda bespreken ➔ Inzicht bieden in monitoring van actiepunten ➔ Verdiepend bespreken van één inhoudelijk thema (bijvoorbeeld een regionaal actiepunt of actuele ontwikkeling)	1 keer per jaar
Regionaal ambtelijk overleg gemeenten	• Beleidsadviseurs wonen en zorg	➔ Monitoring regionale actiepunten ➔ Uitwisseling van kennis en ervaringen lokale en regionale actiepunten ➔ Voorbereiding van bestuurlijke besluitvorming en overleggen	Circa 1 keer per 4 weken
Regionaal ambtelijk overleg gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties	• Beleidsadviseurs wonen en zorg • Beleidsadviseurs woningcorporaties en zorgorganisaties	➔ De uitvoeringsagenda en de relevante regionale actiepunten worden als vast agendapunt geprogrammeerd, met als doel structurele afstemming over de uitvoering.	Opnemen in bestaand overlegstructuur

Bijlagen

Afsprakenkader ouderenhuisvesting regio Zuidoost

Voor de regio Zuidoost bestaat de opgave t/m 2034 uit de realisatie van:

- ➔ 705 nultredenwoningen geschikt voor ouderen
- ➔ 1.050 geclusterde woningen
- ➔ 475 zorggeschikte woningen
- ➔ 2.230 totaal

Deze woningen zijn onderdeel van het aantal woningen waarover afspraken zijn/worden gemaakt in de regionale woondeal. Hieruit is onderstaande verdeling tot en met 2034 per gemeente gekomen. Deze verdeling wordt vastgelegd in het volkshuisvestingsprogramma.

	Nultreden woningen	Geclusterde woningen	Zorggeschikte woningen
Gemeente Ooststellingwerf	125	100	75
Gemeente Weststellingwerf	125	155	90
Gemeente Opsterland	125	165	75
Gemeente Heerenveen	180	350	105
Gemeente Smallingerland	150	280	130
Totaal	705	1.050	475

Deze opgave is afgestemd met corporaties, zorgkantoor en waar nodig zorgaanbieders. Om rekening mee te houden bij dit afsprakenkader:

- ➔ We nemen de aantallen uit de behoefteaming niet als absolute opgave, maar vooral als ontwikkelrichting. Die richting gaat over soort woonvormen en over gewenste ondersteuning bij het zelfstandig wonen: meer geclusterd en meer zorggeschikt.
- ➔ Het afsprakenkader is gebaseerd op het basisscenario in de Visie Wonen Zorg Welzijn Zuidoost Fryslân. Er is een trend dat zorgwoningen en geclusterd wonen steeds meer uitwisselbaar worden en er een verschuiving plaatsvindt van zorgwoningen naar geclusterd wonen. Daarom wordt in de uitwerking de opgave in aantal zorgwoningen en geclusterde woningen als één totaalopgave gezien.

- ➔ We richten ons nu enkele op de behoeftegroei; dus wat is nodig om de druk op de woningmarkt voor senioren niet op te laten lopen.
- ➔ In de bestaande voorraad zijn de nodige potentieel geschikte woningen die kunnen helpen bij het voorzien in de behoefte. Dit (potentiële) aanbod is nog niet afgezet tegen de behoefteaming. Reden om niet naar dit aanbod te kijken, is dat er nog onvoldoende beeld is van de passendheid hiervan. Veel van deze woningen zijn immers niet specifiek gelabeld voor ouderen of zijn naar plattegrond of uitstraling gedateerd voor nieuwe generaties senioren. Idealiter zetten we in de toekomst het (potentiële) aanbod in de provincie af tegen de behoefte. Daarbij kan je kijken naar woningen die nu reeds geschikt zijn of geschikt te maken zijn. Zolang dat overzicht er nog niet is, zijn de getallen in het afsprakenkader richtinggevend.
- ➔ Aanvullend op de kwantitatieve opgave is vooral ook aandacht nodig voor de kwalitatieve opgave (veel bestaande woningen voor senioren sluiten onvoldoende aan op de vraag van huidige en toekomstige generaties senioren) in aansluiting op de kwantitatieve opgave.
- ➔ In kleine kernen en landelijke gebieden is geclusterd wonen vaak moeilijk te realiseren vanwege de kleinere aantallen. Vanwege de gemeenschapsfunctie van een dorps setting kunnen deze kernen op zichzelf al worden beschouwd als geclusterd wonen, mits er een ontmoetingsplek, zoals een dorps huis, aanwezig is. In het Fries Woonplan (provinciaal volkshuisvestingsprogramma) werkt de provincie toe naar een eenduidige, provinciebrede definitie.

Overzicht stakeholders in Zuidoost Fryslân

Deze kaart geeft een globaal overzicht van waar de corporaties en zorgpartijen werkzaam zijn in de regio Zuidoost Fryslân. Dit is geen uitputtende lijst, maar gaat om de partijen die actief geparticipeerd hebben in de totstandkoming van deze uitvoeringsagenda.

Bijlagen / Links

➔ **Routekaart woonzorginitiatieven**

Routekaart nieuwe woonzorginitiatieven Friesland -
Ketenzorg Friesland

➔ **Regionale visie**

Wonen, zorg en welzijn Zuidoost Fryslân

➔ **Huisartsen handleiding**

Handreiking Huisvesting huisartsen en
gezondheidscentra - september 2025

Gemeente Ooststellingwerf

't Oost 11

8431 LE Oosterwolde

14 0516

gemeente@ooststellingwerf.nl

ooststellingwerf.nl

gemeente

ooststellingwerf